

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
21/3162 - 4

Saksbeh.:
Øyvind Kaspersen, 977 15 707

Dato:
24.09.2021

Oslo kommunes høringsuttalelse - forslag til endringer i barnehageloven og ny økonomiforskrift til barnehageloven

Jeg viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 05.07.2021 om forslag til endringer i barnehageloven og forslag til ny økonomiforskrift på høring. Oslo kommunes høringsuttalelse fremkommer nedenfor og vil også bli sendt elektronisk via den digitale løsningen for høringsuttalelser.

Generell tilbakemelding

Private barnehager forvalter betydelige verdier på vegne av fellesskapet og leverer tjenester som skal bidra til at barn får en god og trygg oppvekst. Det er derfor avgjørende at det stilles krav til private barnehager som bidrar til å sikre at fellesskapets midler kommer barna til gode, sørger for at samfunnet får nødvendig innsyn i økonomien til barnehagene og legger til rette for effektiv kontroll med bruken av offentlige tilskudd og foreldrebetaling. Oslo kommune mener de foreslåtte endringene i regelverket vil gi økt innsyn og transparens i regnskapene og forenkle arbeidet med å føre tilsyn med bruken av tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager. Samtidig stiller kommunen seg noe undrende til at departementet har sendt disse forslagene på høring før man har vurdert høringsinnspillene til Storberget-utvalgets rapport, hvor krav om eget rettssubjekt og regnskapsmessig skille er omtalt.

Krav om regnskapsmessig skille for private barnehager

Departementet mener det er behov for tydeligere krav til regnskap, dokumentasjon og rapportering for alle private barnehager og foreslår å innføre en ny lovbestemmelse om regnskapsmessig skille i barnehageloven. Bestemmelsen fastsetter at det skal oppstilles et regnskapsmessig skille mellom private barnehager som drives innenfor samme rettssubjekt. Bestemmelsen fastsetter videre at det skal oppstilles et regnskapsmessig skille mellom godkjente barnehager og eventuell annen aktivitet som drives i samme rettssubjekt. Departementet vurderer at kravet om regnskapsmessig skille vil være mindre inngripende enn et krav om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt, samtidig som det vil sørge for et tilstrekkelig skille mellom barnehager i samme virksomhet og sikre nødvendig transparens i regnskapene.

Oslo kommunes tilbakemelding: Etter kommunens vurdering er det helt nødvendig med regulatoriske endringer som kan bidra til å lette arbeidet med å føre tilsyn med bruken av offentlige midler og foreldrebetaling, og gi økt innsyn i private barnehagers økonomi. Oslo kommune har i tidligere høringer om dette temaet gitt uttrykk for at det bør innføres et krav om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt, men ser at et krav om regnskapsmessig skille vil medføre lavere administrative kostnader for barnehagene og i mindre grad gripe inn i barnehagenes organisasjonsfrihet. Kommunen er positiv til

å innføre et krav om regnskapsmessig skille for private barnehager, forutsatt at intensjonene med forslaget om eget rettssubjekt om økt innsyn og åpenhet blir godt nok ivaretatt.

Forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt om det drives godkjent barnehagevirksomhet

Departementet foreslår at det innføres en ny bestemmelse i loven som fastsetter at barnehageeier ikke kan drive eller eie annen virksomhet enn godkjent barnehagedrift i samme rettssubjekt som det drives barnehage. Departementet foreslår at det innføres hjemmel til å fastsette hva som skal regnes som tilleggsaktivitet som det likevel er tillatt å drive eller eie i samme rettssubjekt som barnehagen i forskrift. Det vil være aktiviteter som ligger tett opp til den godkjente barnehageaktiviteten som bør være tillatt som tilleggsvirksomhet.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune har gjennom arbeidet med økonomisk tilsyn med private barnehager sett eksempler på sammenblanding av barnehagens økonomi med eiers privatøkonomi og/eller annen næringsvirksomhet. Et forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehagen vil følgelig være et viktig grep for å redusere risikoen for at offentlige tilskudd og foreldrebetaling benyttes til å dekke kostnader knyttet til annen virksomhet.

Regulering av overskuddslikviditet

Departementet mener det er behov for reguleringer som begrenser muligheten for at private barnehager benytter sine tilskudd til finansielle plasseringer, investeringer eller utlån med høy risiko. Departementet foreslår at det innføres en ny bestemmelse i barnehageloven som gir hjemmel til å fastsette nærmere krav til barnehagens bruk av overskuddslikviditet i forskrift. I forslag til økonomiforskrift er det tatt inn en bestemmelse om at barnehagen som hovedregel kun kan plassere likvide midler på bankkonto eller i norske pengemarkedsfond. Dersom barnehageeier plasserer pengene på annen måte, må eier sørge for tilfredsstillende sikkerhet.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune støtter forslaget. Det vil sikre at barnehagen ikke lider et tap ved at eier investerer overskuddslikviditet i aktivaklasser med høy risiko og dermed bidra til at offentlige midler og foreldrebetaling blir brukt til formålet.

Overgangsperiode

De private barnehagene vil ha behov for tid til å tilpasse seg reguleringene som foreslås i høringen. Departementet foreslår en overgangsperiode på ett år.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune er enig i departementets vurderinger og mener en overgangsperiode på ett år vil være tilstrekkelig.

Forslag til ny økonomiforskrift til barnehageloven

Departementet foreslår at det ved utarbeidelsen av årsregnskapet for rettssubjektet skal utarbeides et særskilt regnskap for hver barnehage. I forslag til ny økonomiforskrift stilles det krav til hva det særskilte regnskapet skal vise: Inntekter, kostnader, overskudd eller underskudd, informasjon om eiendeler og gjeld, årlig og akkumulert resultat siste ti år. Regnskapet skal i tillegg vise noteopplysninger og ledelsens rapportering. Departementet foreslår videre at det særskilte regnskapet skal følge regnskapsloven kapittel 4, 5 og 6. Det særskilte regnskapet skal være en del av rettssubjektets ordinære årsregnskap, men kan publiseres separat. Departementet foreslår også nærmere krav om rapportering til Utdanningsdirektoratet. Kravene som nevnt ovenfor gjelder for alle barnehager. I tillegg foreslår departementet tilleggskrav for virksomheter som har flere barnehager innenfor samme rettssubjekt. Det stilles særskilte krav til hvordan fordeling av felleskostnader, gjeld og egenkapital skal foretas mellom barnehager i samme rettssubjekt og krav til at regnskapene viser anvendte fordelingsnøkler. I tillegg må sammenhengen mellom de særskilte regnskapene og rettssubjektets årsregnskap vises for driftsinntekter, driftskostnader, finansposter, årsresultat, eiendeler og gjeldsposter.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune stiller seg positiv til forslagene i ny økonomiforskrift. Særlig vil innføring av et krav om rapportering av viktige balanseposter for hver barnehage gi økt informasjon om barnehagens økonomi og legge bedre til rette for gjennomføring av økonomisk tilsyn. Kommunen støtter forslaget om at fordeling av administrasjons- og felleskostnader skal skje i tråd med årsaksprinsippet og at anvendte fordelingsnøkler skal dokumenteres og begrunnes. Gjennomførte tilsyn i Oslo kommune har vist at det kan være vanskelig å etterprøve at de riktige kostnadene er fordelt til de enkelte barnehagene. Tydeligere krav vil kunne gjøre dette noe lettere.

Krav til noteopplysninger

Departementet foreslår å innføre krav om at barnehagens særskilte regnskaper skal inneholde noteopplysninger. Kravet skal gjelde alle private barnehager og tilsvarer noteopplysningskravet for små foretak i regnskapsloven. Videre foreslår departementet krav om noteopplysninger om transaksjoner med nærstående og godtgjørelse til daglig leder i barnehagen.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune støtter forslaget. Kommunen har erfart at opplysningene i dagens resultatregnskapsskjema om transaksjoner med nærstående og godtgjørelse til daglig leder i barnehagen i en del tilfeller mangler helt eller er mangelfulle. Skjerpede krav vil forhåpentlig bidra til økt kvalitet på rapporteringen av slike opplysninger.

Avtaler med nærstående

Departementet foreslår at det stilles krav om at barnehageeier skal behandle avtaler med nærstående i samsvar med aksjeloven § 3-8 for avtaler som overstiger 50 000 kroner per år. Kravet skal gjelde for alle private barnehager.

Oslo kommunes tilbakemelding: Utførte tilsyn med private barnehager i Oslo har vist at det ikke alltid foreligger avtaler med nærstående og at avtaler som er inngått tidligere, ikke alltid er oppdaterte. Oslo kommune er derfor enig i at reguleringen av avtaler med nærstående bør styrkes slik departementet foreslår. Det er videre positivt at alle private barnehager skal underlegges den samme reguleringen, uavhengig av selskapsform.

Revisjonsplikt

Departementet foreslår at det særskilte regnskapet til barnehagen skal revideres av statsautorisert revisor. Revisors rapportering skal oversendes Utdanningsdirektoratet i forbindelse med innberetning av regnskapet for barnehagen. Departementet foreslår videre å oppheve dagens unntak for revisjonsplikt for små barnehager.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune støtter forslaget om at også små private barnehager skal underlegges et krav om revisjonsplikt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet vurderer at innføring av et krav om regnskapsmessig skille mellom barnehager vil medføre en engangskostnad for private barnehager på 4 mill. og årlige merkostnader på om lag 11 mill. Den årlige merkostnaden inneholder også økte kostnader til små barnehager som følge av at fritaket for revisjonsplikten oppheves. Departementet legger til grunn at kostnader til regnskap og revisjon er kompensert gjennom dagens tilskudd til private barnehager.

Oslo kommunes tilbakemelding: Oslo kommune er enig i at kostnader til regnskap og revisjon er kompensert gjennom dagens kommunale tilskudd til private barnehager og forutsetter at innføring av de nye kravene ikke vil medføre økte overføringer til barnehagene.

Kommunen savner en nærmere beskrivelse i høringsnotatet av hvordan økonomirapporteringen skal gjennomføres, hvilken rolle kommunene eventuelt skal ha i rapporteringen og en drøfting av eventuelle

administrative konsekvenser for kommunene. Det er ikke redegjort for om BASIL fortsatt skal benyttes til rapporteringen og om kommunen som barnehagemyndighet fortsatt skal veilede barnehagene i utfyllingen av regnskapet og kontrollere opplysningene i rapporteringen. Innføring av økte rapporteringskrav for de private barnehagene vil kunne ha økonomiske og administrative konsekvenser også for kommunene, gitt at barnehagemyndigheten skal ha samme rolle i rapporteringen som i dag. Oslo kommune forutsetter at konsekvensene for kommunesektoren blir vurdert og at eventuelle merkostnader blir kompensert fra statens side.

Med vennlig hilsen

Inga Marte Thorkildsen

Byråd